

Правила „Српске књижевне задруге“

1.

У намери да потпомогне правилније ширење одабраних дела из лепе књижевности и из општекорисне поуке и тако да ствара књижницу за све редове народа, оснива се друштво, које ће се звати: „Српска књижевна задруга“ са седиштем у Београду.

2.

„Српска књижевна задруга“ стараће се:
да критички приређује издања старијих и новијих књижевника српских;
да издаје одабранија дела из сувремене лепе и опште-корисне књижевности;
да предњачи избором у превођењу и позајмици из словенских, иностраних и класичних књижевности;
да у опште припомогне ширем развићу народне књижевности, олакшавајући издавање и ширење књига свима средствима, која јој буду на расположењу.

3.

„Српска књижевна задруга“ вршиће свој задатак издајући сваке године по једно коло књига према својим средствима. Једно годишње коло ипак не може обухватати мање од шест књига ни мање од шест штампаних табака.

4.

Друштвена су средства: улози чланова оснивача и улагача, добит од продатих књига, поклони и завештања, на то одређени, и камата од сталног капитала.
Али се од свега овога, одређенога за годишњи трошак, одбија 5% и прилаже сталноме капиталу.

5.

Стални друштвени капитал чине: улози чланова добротвора и поклони и завештања, на то одређени.

6.

„Задруга“ ће примати и нарочита завештања, намењена на издање дела појединог српског књижевника или на издавање какве засебне врсте корисних књига, које у њен задатак спадају.

7.

Према томе: друштвена су издања редовна и засебна. Редовна су издања која се чине по чл. 63, а засебна по чл. 6.

8.

„Задруга“ има чланове:
добротворе, који плаћају најмање сто педесет динара једном за свагда, или седамдесет и пет форината;
осниваче, који плаћају десет динара на годину, или пет форината;
улагаче, који дају годишњи улог од шест динара, или три форинта.

9.

Чланови добротвори и они, који су петнаест година редовно били чланови оснивачи, добијају друштвену повељу, и њихова ће се имена објављивати на друштвеним издањима.

10.

Сви чланови добијају сва редовна друштвена издања.
Чланови, који дају годишњи улог, не могу добити књиге, за ту годину издане, ако своју обавезу не испуне до дана, који ће управа одређивати.

11.

У управу може бити изабран члан добротвор или оснивач. Управу састављају: председник, потпредседник, тајник, књижничар, благајник и пет одборника.

12.

Управа се дели на два одсека: књижевни и економни. У одсек књижевни долазе: председник, тајник, књижничар и два одборника, а у одсек економни: потпредседник, благајник и три одборника.

13.

Знатнија се питања расправљају у седници целокупне управе.

14.

Сваке друге године иступа из управе коцком трећина чланова, а њихова се места попуњују скупштинским избором.

Тајник је стални члан управе, који не иступа по овим одредбама.

15.

Свако, у течају изборне периоде, упражњено место у управи попуњује сама управа.

16.

Управа бира у народу друштвене поверенике, преко којих стоји у вези са члановима, шаље књиге, прима улоге и т.д. Повереници не плаћају никакав улог, а добијају сва редовна друштвена издања и 2% од новца, који прикупе, у име трошкова преписке. Веће издатке управа посебно накнађује. Имена се повереника објављују преко новина и на друштвеним издањима.

17.

Управа може поједине поверенике, који се буду за дуже време живље заузимали за „Задругу“, предложити годишњој скупштини за одликовање особитим признањем или избором за чланове добротворе (без обавезе у чл. 8).

18.

Управа одлучује о престанку права и дужности појединих повереника.

19.

Скупштина се „Српске књижевне задруге“ састаје редовно сваке године о Ђурђеву дне. На скупштину долазе и одлучују чланови добротвори и оснивачи. Управа је дужна објавити сазив скупштине двадесет дана раније.

20.

На скупштини се врше ови послови: управа подноси извештај о свом књижевном раду и имовном друштвеном стању за минулу годину заједно са извештајем раније изабраних прегледача; бирају се два члана за преглед друштвених рачуна у текућој години; попуњује се управа; бирају се на предлог управе друштвени повереници за чланове добротворе; одлучује се о измени ових правила на предлог управе или педесет чланова добротвора и оснивача; одлучује се о поднесеним предлозима;

21.

Предлози за скупштину редовно се подносе управи тридесет дана пре скупштине, и управа их на дневни ред ставља. Преко овог правила на самој скупштини учињени предлози примиће се на претрес само онда, ако тако одлучи две трећине присутних чланова. Предлози за промену правила објављују се у дневном реду у целини.

22.

Друштвена је рачунска година од првог јануара до тридесет првог децембра.

23.

Управа ће прописати за свој рад пословник и одредити посебне дужности својим члановима, одборима и друштвеним повереницима, а тако исто и сталну или привремену годишњу награду тајнику.

24.

Ако би се „Српска књижевна задруга“ распустила, њено се имаће поверава на чување Српској Краљевској Академији, а она ће бити дужна предати га оном друштву, које буде радило на задатку, на коме је „Српска књижевна задруга“ радила.

25.

Потписаних седамнаест основалаца објавиће ова правила по прописима чл. 37 закона о јавним зборовима и удружењима, и започеће купити „Српску књижевну задругу“ по њеним правилима. Они ће, по истим правилима, вршити дужности управе до прве редовне скупштине.

У Београду шеснаестога априла 189 друге године.

Основаоци:

Андра Гавриловић
Др Војислав Бакић
Данило Живаљевић
Јован Ђорђевић
Живан Живановић
Др Јован Јовановић Змај
Љубомир Јовановић

Љубомир Ковачевић
Љубомир Стојановић
Милан. Ђ. Милићевић
Др Милан Јовановић Батут
Др Милан Јовановић Морски
Пера П. Ђорђевић
Светислав Вуловић
Светомир Николајевић
Стојан Новаковић
Урош Благојевић

Стојан Новаковић
Урош Благојевић

Пошто су овако потписима основалаца утврђена правила „Српске књижевне задруге“ – основаоци су се, по пропису прелазног наређења, конституисали као привремена управа, која ће започети извршавање правила „Задруге“.

Тако бише изабрани:

за председника: Стојан Новаковић,
за потпредседника: Др Змај Јов. Јовановић,
за тајника: Љуб. Јовановић,
за књижничара: Андра Гавриловић,
за благајника: Урош Благојевић,
а остали потписани чланови су одбора.

Управа ће што пре нарочитим прогласом позвати све пријатеље српске књижевности на уписивање у „Српску књижевну задругу“.

16. априла 1892.
Београд;

Председник
„Српске књижевне задруге“
Ст. Новаковић